

M. Assumpció Vilà i Planas

RESOLUCIÓ DE LA SÍNDICA DE GREUGES REFERENT A LA QUEIXA (EXP. 20Q001025) RELATIVA A ASSENTAMENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 2 d'octubre de 2020, un ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura, en què manifestava la seva disconformitat amb la presència d'un assentament a la cantonada de l'avinguda Diagonal amb el carrer Fluvià.

Exposava que, en aquest punt, s'hi havia instal·lat un petit grup de persones que també van forçar la persiana de dos locals comercials a l'avinguda Diagonal, 104, on també romanen.

Considerava que, d'aquest fet, se'n derivaven problemes de salubritat i inseguretat.

Afegia que en data 17 de setembre de 2020 va presentar una queixa a través d'"Ajuntament respon" en la qual exposava l'existència de l'assentament al costat d'un parc de nens, en un solar tancat del qual havien trencat el cademat, i sol·licitava el desallotjament per motius higiènics (no ús de la mascareta i necessitats fisiològiques al carrer).

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient estudiant els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els principis de bona Administració per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Examinats el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va valorar la conveniència de dirigir-se al Districte de Sant Martí per tal de conèixer el tractament i les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

En data 16 d'octubre de 2020 es va sol·licitar a l'organisme corresponent la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

En data 11 de desembre de 2020 aquesta Sindicatura va rebre l'informe del Districte de Sant Martí, en què s'exposava que, en referència a la queixa presentada pel ciutadà, la Guàrdia Urbana va donar resposta a l'escrit de l'interessat, i es reproduïx el contingut literal d'aquesta. En aquesta, se l'informa que l'Equip de Policia de Barri tenia coneixement de l'ocupació i les molèsties generades. També, que quan es va tenir coneixement dels fets, es va comprovar que l'ocupació estava consolidada i es van identificar les persones que hi havia. També s'exposava que s'havia procedit a informar per iniciar el tràmit judicial del desallotjament i que només un jutge podia dictaminar el desallotjament. Sense que es tingui coneixement de quan pot arribar l'ordre judicial, es treballa amb els serveis socials. També s'indica que, en el cas de noves molèsties, es posi en coneixement del 092.

L'informe municipal diu que, com que es tracta d'una finca privada, correspon als titulars instar, davant la jurisdicció penal o civil, el llançament dels ocupants fins a la recuperació de la possessió usurpada. Independentment d'aquestes actuacions, tant des de l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) com des de la Taula d'Assentaments del Districte de Sant Martí, es fa el seguiment dels assentaments irregulars existents al districte per tal d'evitar riscos, i es tramita, quan és el cas, un expedient de declaració d'infrahabitatge o, si es tracta de finques municipals, la recuperació d'ofici.

En data 16 de desembre de 2020 des de la Sindicatura de Greuges de Barcelona es va contactar telefònicament amb el Districte de Sant Martí, a l'efecte d'ampliar la informació que constava en l'informe municipal. En el decurs de la trucada, es va facilitar la informació que el Districte té coneixement de la situació, aproximadament des del mes de febrer de 2020, i que es tracta d'una ocupació de poques persones. També s'informa que la Guàrdia Urbana va contactar amb el propietari per tal d'informar sobre l'ocupació. Així mateix, s'exposa que no hi ha hagut més queixes per aquesta situació.

Des del Districte de Sant Martí s'informa que quan es té coneixement d'una situació com la descrita es procedeix a fer una inspecció per determinar les condicions dels habitatges, però que en aquesta ocasió no s'ha pogut portar a terme, atès que la situació de pandèmia de la COVID-19 impedeix desenvolupar les accions amb normalitat.

El Districte compta amb la Taula d'Assentaments, on es prioritzen les actuacions en aquells assentaments amb situacions acreditades i greus.

CONSIDERACIONS

El ciutadà mostrava la seva preocupació per la situació que es produïa a la cantonada de l'avinguda Diagonal amb el carrer Fluvià, on hi havia un assentament, i per aquest motiu havia adreçat un escrit a l'Ajuntament que, en el moment en què presentava la queixa a la Sindicatura, encara no tenia resposta.

En la resposta que se es dona més endavant al ciutadà, la Guardia Urbana l'informa, fonamentalment, que es tenia coneixement de la situació, que s'havia comunicat per iniciar els tràmits judicials dels quals depenia el desallotjament i que podia trucar si sorgeix noves molèsties. També s'informava que els serveis socials hi estaven treballant.

La sindica coneix el territori i ha visitat alguns **dels assentaments del barri en altres ocasions, i ha constatat la precarietat extrema de les condicions de vida** en aquests i, sovint, també la manca de salubritat, així com la protecció mínima davant de les inclemències del temps, entre d'altres. Aquestes condicions, que presumiblement s'aproximen a les de l'assentament al qual es fa referència, **constitueixen una greu vulneració dels drets més bàsics, cosa que no s'hauria de donar en una ciutat compromesa amb els drets humans, com Barcelona.**

Cal tenir en compte que la vulneració de drets sorgeix com a conseqüència de problemes estructurals existents a nivell més ampli que el municipal i, per tant, no seria exigible a l'Ajuntament que no apareguin, però sí que, un cop detectats, intervingui de forma diligent per evitar l'afectació en les condicions de vida, tant de les persones que es troben en aquesta situació com de l'entorn més proper.

M. Assumpció Vilà i Planas

La intervenció municipal en matèria d'assentaments, especialment pel que fa a l'àmbit social, s'ha anat desenvolupant i creixent en els darrers anys, i es considera molt positiva, malgrat que els processos de millora en què treballen esdevenen lents (per la naturalesa dels canvis que es persegueixen) i, sovint, poc visibles per al veïnat més proper.

Per la seva banda, el Districte de Sant Martí té una dilatada experiència en matèria d'assentaments i, per tant, coneix, a bastament, els procediments d'intervenció i els preceptes legals des dels quals ha de desenvolupar la seva actuació.

En la situació descrita, la detecció, per les informacions de què es disposa, es va realitzar de forma inicial, i també en aquell mateix moment la Guàrdia Urbana va procedir tant a identificar les persones que hi havia a l'espai, com a posar en coneixement del propietari de l'espai la situació, per tal que es poguessin iniciar els tràmits judicials oportuns, per la qual cosa va actuar amb diligència com correspon a una bona Administració. També els serveis socials desenvolupen la seva tasca al respecte a l'espai, d'acord amb el que preveu l'article 3 de la Llei 12/2007, de serveis socials, quan diu que la seva finalitat és assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida, mitjançant la cobertura de llurs necessitats personals bàsiques i de les necessitats socials, en el marc de la justícia social i del benestar de les persones.

A més, la situació es seguida a través de la Taula d'Assentaments del Districte, la plataforma estable de coordinació dels serveis que hi intervenen per tal de compartir informacions i preveure actuacions. Així doncs, es treballa des de la coordinació prevista en l'article 3 de la Llei 40/2015, del règim jurídic del sector públic.

No obstant això, hi ha una actuació que es porta a terme en actuacions com la descrita i que en aquest cas no s'ha pogut portar a terme. Es tracta de la inspecció de l'espai per part del Departament de Llicències i Inspecció per avaluar la situació de l'assentament i emetre el corresponent informe, del qual es poden dependre altres actuacions, si és el cas.

A més, l'informe municipal no aporta informació sobre si s'ha pogut confirmar que la propietat de l'espai ha iniciat els corresponents tràmits judicials o no, fet del qual caldria realitzar un seguiment, en la mesura que sigui possible.

L'impacte de la crisi sanitària actual ha afectat el funcionament i la dinàmica de tota la societat, de la qual els serveis municipals no són una excepció. En aquest sentit, doncs, l'alteració dels terminis en determinades actuacions és difícilment evitable, atès que l'Ajuntament, en les seves actuacions, ha de seguir estrictes protocols preventius de la COVID-19, tant per la ciutadania com pels seus propis treballadors.

No obstant això, atesa la importància d'una detecció i actuació àgil des del primer moment en els assentaments, per tal d'evitar que determinades situacions s'agreugin, i atenent, com exposava el ciutadà, que es poden donar situacions sanitàries de risc, la síndica considera necessari que es prioritzi la inspecció d'aquest espai, per tal d'avaluar la situació i prendre les mesures que siguin necessàries, si així es determina.

Així mateix, atenent el contingut de l'article 6 de la Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona, que estableix que l'Ajuntament ha de facilitar informació de la seva activitat, es considera que caldria informar el veïnat més immediat de les actuacions realitzades.

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula aquesta institució, aquesta Sindicatura té com a missió valorar si s'ha produït un greuge i, considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, l'actuació del Districte de Sant Martí, ha de millorar en eficàcia.

En conseqüència, emeto les següents recomanacions:

- **Recomanar** al Districte de Sant Martí que es porti a terme la inspecció de l'espai, per tal de determinar la situació d'aquest, a fi de prevenir o actuar, si és el cas, en situacions d'insalubritat i inseguretat que puguin afectar tant les persones que hi viuen com el veïnat més immediat.
- **Recomanar** al Districte de Sant Martí que mantingui al veïnat informat de les actuacions municipals.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i del seu contingut s'informarà la persona interessada.

Barcelona, 13 de gener de 2021